ANA COMNENA, *Alexiada*, Bucureşti, Edit. Minerva, 1977, „Biblioteca pentru toţi".

De multă vreme se simţea nevoia unei tălmăciri în limba română a Alexiadei, opera Anei Comnena — fiica împăratului Alexie Comnenul (1081 — 1118), cu atît mai mult cu cît imperiala scriitoare ne relatează unele fapte care privesc direct istoria regiunilor locuite de români. Acest deziderat a fost împlinit acum de Marina Marinescu.

Parcurgînd paginile Alexiadei, cititorul va afla ştiri dintre cele mai interesante referitoare la campaniile militare ale lui Alexie I, întreprinse în regiunile Dunării de Jos, informaţii detaliate despre răscoala şefilor populaţiei locale din Paristrion — Tatos, Sestlav, Saecea — , cum şi numeroase date privitoare la vlahii din Peninsula Balcanică.

Opera Anei Comnena — tradusă în limba română — oferă cititorului prilejul de a se informa şi asupra aspectelor social-economice, politico-militare şi culturale ale Imperiului bizantin din vremea celui mai strălucit dintre împăraţii Comneni, Alexie I. Faptul în sine îşi are importanţa sa dacă se are în vedere că în unele regiuni din Peninsula Balcanică istoria Bizanţului din timpul lui Alexie I este grefată pe prezenţa elementului etnic românesc.

Iată, aşadar, numai cîteva dintre motivele care justifică apariţia în ediţie românească a Alexiadei.

Traducerea este reuşită, exceptînd, fireşte, unele fraze al căror sens nu a fost redat totdeauna cu exactitate. Spre exemplificare vom cita următorul pasaj din VII, I, 1 „Ἔαρος δὲ ἐπιφανέντος διελθὼν ὁ Τζελ·γοὺ τὰ ὑπερκείμενα τοῦ Δανούβεως τέμπη..." care este tradus : „Odată cu sosirea primăverii Tzelgu a trecut valea superioară a Dunării" în loc de „Odată cu sosirea primăverii Tzelgu a trecut pasurile care stau deasupra Dunării". Aceste inadvertenţe, ce-şi au izvorul în dificultatea stilului Anei Comnena nu împietează însă asupra sensului general al expunerii. Marina Marinescu s-a străduit şi a reuşit să ne ofere un text cursiv, fără întortochieri de fraze, într-un cuvînt, o expunere limpede, pe înţelesul tuturor.

În egală măsură se cuvine remarcată prefaţa alcătuită de talentatul bizantinolog Nicolae-Şerban Tanaşoca, prefaţă ce îl edifică pe cititor asupra biografiei Anei Comnena, şi istoriei Bizanţului de la sfîrşitul secolului al XI-lea — începutul secolului al XII-lea şi, ceea ce este mai important, asupra actualităţii Alexiadei pentru istoricul român. Tot lui N.-Ş. T. i se datorează tabelul cronologic inserat imediat după prefaţă.

Nu încape îndoială că în scurtă vreme Alexiada Anei Comnena — tradusă în limba română — va dezvălui multora dintre cercetători căi noi de investigare a relaţiilor dintre regiunile noastre şi Imperiul bizantin în veacurile XI — XII.

Petre Diaconu

https://biblioteca-digitala.ro